

De shows bevorderen de wens van mensen om een roofvogel of uil als huisdier te hebben. En waar vraag is, ontstaat aanbod. Dat aanbod bestaat deels uit in gevangenschap gefokte vogels, maar voor een deel ook uit eieren en nestjongen die uit nesten in het wild zijn geroofd.

Tijdens shows komt het geregeld voor dat een in gevangenschap gefokte vogel de vrijheid kiest en ontsnapt. Bij particulieren die de vogels houden ontsnappen nog veel meer vogels. Een deel van de ontsnapte vogels wordt niet teruggevangen. Deze vogels gedragen zich anders dan hun wilde soortgenoten. Ze komen bijvoorbeeld dichterbij mensen en voeren soms schijnaanvallen uit op hen.

Roofvogels en uilen horen thuis in de vrije natuur. In Nederland zijn ze overal in het wild te bewonderen. Van hartje stad tot op het platteland, in bossen en langs de snelweg. Het is spannend en fascinerend, en je leert er meer van dan kijken naar een vogel in gevangenschap die verplicht een kunstje opvoert in ruil voor eten.

Er is een speciale flyer ontwikkeld die kan worden uitgedeeld om bijvoorbeeld bezoekers van evenementen waar roofvogel- en uilenshows plaatsvinden te wijzen op de nadelen van deze shows. De Vogelwerkgroep Amsterdam heeft dit o.a. gedaan tijdens de Dag van het Park in het Vondelpark op 29 mei jl. De flyer is te vinden op vogelbescherming.nl/roofvogelshows.

Verenigingsnieuws

Roely Bos

Geen nieuws is goed nieuws, en dat geldt dit kwartaal wel een beetje voor onze vogelwerkgroep. De

Commissie Bescherming boekt succesjes, de financiën zijn gezond en her en der wordt een kindje geboren zodat het met onze vergrijzing hopelijk mee gaat vallen. Maar er is beter nieuws. Onlangs is een gift van 5000 euro ontvangen ten behoeve van de opname van ons vogelarchief in het Stadsarchief van Amsterdam. Jan van Blanken is bezig met

de vóórarchivering, een hele klus waar hij zijn schouders onder zet. We hopen op deze manier een stuk van de kosten af te halen, het Stadsarchief vraagt namelijk een bijdrage van 25.000 euro. Met de genereuze gift en onze eigen reserveringen van de afgelopen vijf jaar in de portemonnee kunnen we nu andere fondsen gaan benaderen. Die eisen namelijk behoorlijke eigen middelen van de aanvrager van subsidie.

Mussen in nood!

Jennifer Oden-Hagens

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Sinds 2004 staat de Huismus als gevoelig op de Nederlandse Rode Lijst

Vorig jaar las ik een artikel in het Stadsblad over Huismussen. Er stond dat ze aan het uitsterven waren en op de Rode Lijst van bedreigde diersoorten stonden. Hier schrok ik van, want musjes waren vroeger overal! Er stond dat ze het vooral in steden erg zwaar hadden. Ze hebben moeite met nestplekken en voedsel te vinden. Ik besloot direct om ze te helpen en mijn tuin vogelvriendelijk te maken. Bij Gemeente Amsterdam kon je gratis vogelnesten aanvragen. Dat heb ik dus meteen gedaan, en met behulp van informatie van Vogelbescherming Nederland en Stichting De Mus heb ik het juiste voer en voedersysteem gevonden. Wakker geschud door het artikel, zie ik ze nu dus dagelijks. Inmiddels heb ik ze aardig goed leren kennen door observatie en geniet ik van hun grappige capriolen. Ik heb een kolonie van minimaal tachtig mussen die hier meerdere malen per dag komen eten en badderen. 's Nachts slapen ze in een grote klimop in een aangrenzende tuin. Daar hebben ze ook al hun nesten.

Vorige zomer begon ik mij hier ongerust over te maken, omdat de klimop niet in mijn tuin staat en ik deze dus niet voldoende kan beschermen. Ik heb daarom Gemeente Amsterdam erbij gehaald om de klimop als beschermde mussenkoloniebroedplaats geregistreerd te krijgen. Wim van Oirsouw, Beheerder Groen en Spelen, is hier vorig jaar geweest en zo gezegd, zo gedaan. Nu viel de bewuste klimop onder de Flora- en Faunawet en was daarmee beschermd.

Ik heb Eigen Haard, mijn woningbouwvereniging, door middel van twee brieven hiervan op de hoogte gesteld. Ik kreeg een brief terug dat ze nu op de hoogte waren, hiermee rekening zouden houden, de brief naar hun hovenier zouden doorsturen en dat de klimop dus niet gekapt zou worden, hooguit met beleid gesnoeid. Ik was heel blij en dacht hiermee de mussenbroedplaats veilig gesteld te hebben.

Tot ik deze zomer plotseling een kettingzaag hoorde in de tuin. Ik schrok enorm en rende meteen naar buiten, maar het was al te laat; de klimop was helemaal doormidden en kapot gezaagd. Een meter langs de hele onderkant van de muur is weggezaagd, inclusief alle wortels. Ze willen de klimop nu laten afsterven "omdat deze het gebouw vernietigt". Ik ben ontzettend boos, ze hebben dus willens en wetens de mussenkoloniebroedplaats vernietigd, de Flora- en Faunawet overtreden en bedreigde dieren hun woon- en nestplaats ontnomen!

Ik heb meteen Gemeente Amsterdam verwittigd. Zij doen nu alles om vervangende struiken/klimop voor elkaar te krijgen, maar Eigen Haard geeft vooralsnog geen sjoege. De politie is langs geweest en heeft een proces verbaal opgemaakt. Sacha Hansen, beleidsmedewerker Sector Openbare Ruimte en Dierenwelzijn, en Hanna Hirsch, stadsvogelconsulent van de Vogelbescherming waren bij mij, met uitnodiging voor Eigen Haard, om samen om de tafel te gaan zitten voor redding van de mussen. Eigen Haard kwam niet opdagen. Voor zover ik weet is er nog steeds geen oplossing.

Ondertussen is de klimop afgestorven. Huismussen zijn nesttrouw, ouders blijven altijd naar hetzelfde nest terugkomen en de kleintjes gaan na het uitvliegen een nest vlakbij bouwen. In de winter gebruiken de mussen hun nesten ook om in te slapen, als bescherming tegen de kou en bevriezing. Ook is er nu geen beschutting meer voor de roofvogels, daar de bladeren al dood zijn en eraf vallen. Gaai en Sperwer hebben de tijd van hun leven, bijna dagelijks zie en hoor ik wel een gillend musje afgevoerd worden in de klauwen van deze roofvogels. Het leven is al zwaar genoeg voor kleine vogels - ik heb het nog niet eens over katten gehad, die ze alleen voor de sport vangen, want honger hebben ze niet - maar door hun beschermende klimop te kappen wordt het wel heel erg oneerlijk voor ze. Ze staan niet voor niets op de Rode Lijst.

Nu slaapt wel al een gedeelte van de kolonie in een boom in mijn tuin (ongeveer twintig mussen, inclusief de jongen van deze zomer), maar ik heb niet genoeg slaapplekken voor de hele kolonie. Ik heb mijn tuin aangeboden, maar het is slechts een kleine binnentuin in het centrum van de stad. Tevens heb ik een aantal Hedera's gekocht en gepland, maar die zijn bij lange na niet groot genoeg en groeien niet snel genoeg om deze winter als vervanging te dienen; de andere klimop was vier verdiepingen hoog en zeker vier meter breed. ik kan geen honderden euro's uitgeven aan zoiets ontzettend groots, ik geef al veel geld uit aan voer. Ik hoop dus dat Eigen Haard nu over de brug komt en zoals het betaamt vervangende struiken/bomen gaat plaatsen.

De zomer loopt ten einde. Zeker tachtig mussen en hun kleintjes zijn dak- en thuisloos. Laten we dit nu zomaar gebeuren?

Stichting De Mus op internet: members.upc.nl/p.muller24

Voorjaarsfenologie 2011

Ellen de Bruin

Sinds vele jaren worden de vroegste voorjaarswaarnemingen verzameld. Nadat Jan van Blanken hierover jarenlang een artikel schreef voor in dit blad, doe ik dit in ieder geval dit jaar. Mocht iemand geïnteresseerd zijn deze taak voor de volgende jaren over te nemen, dan hoor ik dat graag. Daarbij is het wenselijk de huidige soortselectie en de methode van gemiddelde vroegste datum en bandbreedte te handhaven, zodat gegevens over de jaren heen vergelijkbaar blijven. Voor deze berekening verwijs ik naar het artikel Voorjaarsfenologie 2003 in De Gierzwaluw jg. 41 (4) p. 27-38. Ook staat er een korte uitleg op de website van de VVGA onder Waarnemingen > Fenologie.

Sinds een aantal jaren plaats ik een zgn. overall fenologielijst op de website, waarin van de geselecteerde soorten de eerste en tweede vroegste datum aller tijden wordt genoemd.

De meeste voorjaarswaarnemingen van 2011 zijn verkregen via waarneming.nl en het Amsterdams VogelNet. Door de hedendaagse digitale technieken is het gebruik van de papieren fenologielijst afgeschaft. Er is nog een enkeling die aan het eind van het voorjaar de fenologielijst digitaal mailt.

De gegevens van 2011 staan vermeld in de tabel. De berekende waarden ontving ik van Jan van Blanken, waarvoor dank.

Conclusie Van de soorten, waarvan een bandbreedte bekend is, arriveerden er in 2011 achttien vroeg. Er arriveerde geen enkele soort laat. Vroeg of laat wil zeggen dat de eerste waarnemingsdatum in 2011 buiten de bandbreedte (berekend tot en met 2010) valt. De volgende soorten arriveerden eerder dan verwacht: Bontbekplevier, Grutto, Koekoek, Gierzwaluw, alle zwaluwsoorten, Nachtegaal, Blauwborst, Gekraagde Roodstaart, Tapuit, Snor, Bosrietzanger, Kleine Karekiet, Braamsluiper, Grasmus, Zwartkop en Fluit. Van twee soorten (Kleine Karekiet en Braamsluiper) zijn de eerste voorjaarsdata in 2011 de vroegste die tot nu toe in de regio zijn vastgesteld. Van Zomertortel zijn in 2011 geen waarnemingen bekend, van Grote Karekiet en Bonte Vliegenvanger slechts één. Van Zwarte Roodstaart, Tjiftjaf en Zwartkop worden alleen zangwaarnemingen meegenomen.

FOTO: RONALD VAN DIJK, schinkelbos, 23 mei 2011

De Gierzwaluw arriveerde vroeg dit jaar